

Preventief Beleid Badmintonvereniging 't Pluumpje

Ons beleid bij Grensoverschrijdend gedrag

't Pluumpje hecht waarde aan het respectvol en integer omgaan met elkaar. Om die reden houden wij ons aan de gedragsregels ter preventie van seksuele intimidatie zoals NOC*NSF deze stelt. Deze regels zijn er om seksuele intimidatie te voorkomen. In dit protocol is ook opgenomen wat wij belangrijk vinden bij signalen die zouden kunnen wijzen op grensoverschrijdend gedrag van (kader)leden. [Toolkit seksuele intimidatie](#)

Wat mag wel en wat mag niet?

Het is onmogelijk een opsomming te geven van wat wel en niet mag, juist omdat de grenzen van persoon tot persoon verschillen. Dat maakt het ook ingewikkeld. Maar over sommige dingen zijn we het wel eens. Bijvoorbeeld dat een volwassen sportleider geen seksuele relaties met minderjarige sporters mag aanknopen. Ook niet als de sporter dat zelf zou willen! Net zoals leraren op school dat niet mogen met hun leerlingen.

Als je prettig met elkaar omgaat in een gelijkwaardige relatie, kunnen grapjes of aanrakingen best gewenst zijn. Dan is er ook geen probleem. Het wordt anders als er opmerkingen worden gemaakt die net iets te ver gaan. Daarbij hoeft niet altijd sprake te zijn van boze opzet. Een grapje kan onbedoeld toch kwetsend overkomen. Bijna iedereen kan zich er wel iets bij voorstellen.

Rekening houden met anderen

Het is belangrijk dat leden op de club rekening houden met de grenzen van anderen. En dat iedereen mag aangeven waar zijn of haar persoonlijke grens ligt, zonder dat dat flauw of preuts gevonden wordt.

Onze vereniging moet immers voor iedereen veilig en plezierig zijn.

Zwijgen lost niets op

Sporters die last hebben van seksuele intimidatie, kunnen dat het beste uitspreken. Het liefst tegen degene die het doet. Maar als dat niet helpt of de speler durft het niet, dan kan hij of zij het beter vertellen aan iemand anders, thuis of op de club, iemand die de speler vertrouwt. Diegene kan dan meedenken over een mogelijke oplossing. Lukt het niet de problemen informeel op te lossen, of is dit gezien de ernst van de situatie niet wenselijk, dan kan de speler een officiële klacht indienen bij het verenigings- of bondsbestuur. Indien strafbare feiten (bijvoorbeeld aanranding, verkrachting en ontucht met minderjarigen) zijn gepleegd, kan ook melding of aangifte worden gedaan bij de politie. In elk geval moet het voor iedereen binnen de vereniging duidelijk worden dat in het geval van seksuele intimidatie gepraat moet worden. Zwijgen lost niets op.

Voorlichtingsmateriaal

Preventie is van groot belang. Dit kan door gericht beleid te voeren op de club en door het onderwerp bespreekbaar te maken. NOC*NSF geeft voorlichtingsmateriaal uit voor sporters, trainers, kaderleden, ouders en bestuurders.

Beleid voeren tegen intimidatie zien wij als werken aan kwaliteitsverbetering; het bevorderen van een veilig sportklimaat en een goede begeleiding. In de brochure Seksuele intimidatie in de sport zit een vragenlijst waarmee je risicofactoren op de club kunt opsporen. Het dwingt je na te denken over de sfeer en cultuur op de club, verhouding mannen en vrouwen, toezicht en bescherming. Daarnaast informeert de brochure Seksuele intimidatie in de sport over preventiebeleid, vertrouwenspersonen en hoe te handelen.

Een veilige sportomgeving

Als trainer of begeleider van (jonge) sporters heb je een belangrijke functie bij 't Pluumpje. Je werkt met mensen die in sportief en persoonlijk opzicht volop in ontwikkeling zijn. Sportief gezien heb je samen hetzelfde doel: steeds beter worden. Maar je taak als kaderlid gaat - zeker bij jonge sporters - verder dan de sportbeoefening. Je bent (mede)verantwoordelijk voor de veiligheid, de gezondheid en het welzijn van je sporters. Je wilt dat zij hun sport kunnen beoefenen in een veilige omgeving waar ze zich op hun gemak voelen. Ook de ouders willen dat. Daarom is het van belang

dat je je als trainer bewust bent van situaties die het plezier in de sport ernstig kunnen bedreigen. Seksuele intimidatie is zo'n bedreiging. Het komt voor op alle plaatsen waar mensen samenkomen. Dus ook in de badminton. Daarvoor kunnen we onze ogen niet sluiten. Hieronder gaat het over seksuele intimidatie: over de risico's, over de gedragsregels voor begeleiders, hoe je misbruik of intimidatie kunt signaleren en welke stappen je vervolgens kunt ondernemen. Ook besteden we aandacht in dit beleid aan wat je kunt doen als je zelf slachtoffer bent, of als je zelf wordt beschuldigd van seksuele intimidatie.

Wat is seksuele intimidatie?

Onder seksuele intimidatie verstaan we: Elke vorm van seksueel gedrag of seksuele toenadering, in verbale, non-verbale of fysieke zin, opzettelijk of onopzettelijk, die door de persoon die het ondergaat als ongewenst of gedwongen wordt ervaren.

De grenzen van wat 'gewenst' en 'ongewenst' is, verschillen per persoon. De een lacht mee met dubbelzinnige grappen, de ander voelt zich er behoorlijk ongemakkelijk door. Wat de een ziet als een bemoedigend klopje, zal een ander opvatten als een vervelende en onnodige aanraking. Een veel minder 'grijs gebied' is seksueel misbruik. Daarbij gaat het om seksuele handelingen door volwassenen met kinderen onder de zestien jaar. Maar we spreken ook van misbruik als het slachtoffer - ongeacht zijn of haar leeftijd - een afhankelijke positie heeft ten opzichte van de pleger. Vaak begint misbruik met een 'onschuldig' voorval, een grap of een verdwaalde hand. Gevolgen voor de slachtoffers

Als vereniging nemen wij seksuele intimidatie serieus. De schade die het aanricht, is groot. Slachtoffers kunnen alle plezier in hun sport verliezen en bij ernstig misbruik hun leven lang last houden van psychische en fysieke problemen. De gevolgen zijn vaak al op korte termijn voelbaar, maar komen soms pas jaren na het misbruik.

Gevolgen voor begeleiders en de vereniging.

Als trainer of coach kun je ernstige schade oplopen wanneer je betrokken raakt bij seksuele intimidatie. Iemand die zich moedwillig schuldig maakt aan seksueel misbruik of intimidatie ondervindt de jarenlange gevolgen van de beschuldiging en mogelijke rechtsvervolgning. Ook in het geval, waarbij er geen opzet in het spel is, zijn de gevolgen van een beschuldiging zeer ingrijpend. Behalve het slachtoffer en de beschuldigde ondervinden ook de badmintonbond en 't Pluumpje de gevolgen van seksuele intimidatie. Het kan het sportplezier bederven, de sportieve prestaties kunnen minder worden en het kan leden kosten.

Wat zijn de risicofactoren?

Je bent als trainer/coach of begeleider in een positie om seksuele intimidatie bespreekbaar te maken, te signaleren en te voorkomen. Je bewust zijn van de volgende risicofactoren is daarbij de eerste en belangrijkste stap:

afhankelijkheid

Trainingsrelaties zijn soms hecht, zeker als begeleider en sporter grote sportieve ambities delen en (dus) veel tijd met elkaar doorbrengen. Tegelijkertijd moet je je als trainer of coach realiseren dat er risico's kleven aan dergelijke afhankelijkheidsrelaties. Aan seksueel misbruik van sporters gaat nagenoeg altijd een extreme afhankelijkheidsrelatie vooraf. Als trainer is het daarom belangrijk altijd een professionele afstand te bewaren.

machtsverschil

Bij seksuele intimidatie is altijd sprake van een machtsverschil tussen pleger en slachtoffer. De macht van de groep tegenover de eenling kan leiden tot pesterijen of intimidatie; een situatie waarop je als trainer altijd alert moet zijn. Maar ook leeftijd en positie bepalen de machtsverhoudingen, zoals die tussen trainer en sporter.

ambitie

Sporters kunnen kwetsbaar zijn als er veel op het spel staat. Jonge, ambitieuze talenten kunnen erg afhankelijk zijn van hun begeleider of hun trainingsmaatje. De sporter zal in zo'n situatie meer moeite hebben zijn of haar grenzen duidelijk aan te geven. Als trainer zul je die grenzen voor jezelf dus nog duidelijker moeten vaststellen en hier alert op zijn.

kwetsbaarheid

Plegers kiezen vaak een slachtoffer uit dat niet al te sterk in de schoenen staat, of weinig steun van anderen heeft. Mensen die 'anders' zijn, bijvoorbeeld vanwege hun afkomst, seksuele

geaardheid of handicap vormen een kwetsbare groep. Ook kinderen en jongeren lopen meer risico slachtoffer te worden van seksuele intimidatie. Doordat ze meestal jonger zijn dan de pleger kan die (onbewust) veel invloed uitoefenen. Kinderen weten bovendien meestal nog weinig over seksualiteit; ze herkennen seksueel gedrag niet snel als misbruik en weten niet hoe ze hun grenzen kunnen aangeven.

Wat kun je doen?

Als trainer of begeleider kun je er veel aan doen om seksuele intimidatie te voorkomen. Ten eerste is het belangrijk dat je de 'risico's van het vak' kent en dat je je verantwoordelijkheden als begeleider serieus neemt. Dat betekent:

1 Bespreekbaar maken

Sta eens stil bij de relatie die je met je sporters hebt, hoe je omgaat met fysiek contact, hun privacy, in welke mate je je mengt in het privé-leven van de sporter enzovoort. Vraag aan de sporters die je traint of begeleidt wat zij als intimiderend of ongewenst gedrag beschouwen. Peil ook eens bij collega's hoe zij hierover denken en spreek elkaar aan bij twijfels.

2 Seksuele intimidatie op de agenda zetten

De vereniging de belangrijke taak om iedereen die betrokken is bij de organisatie, trainers, begeleiders en sporters bewust te maken van de risico's omtrent seksuele intimidatie. Een voorwaarde voor dat bewustzijn is het bespreekbaar maken van dit onderwerp: het bevorderen van de openheid binnen de vereniging. Een open cultuur binnen de vereniging draagt er bovendien toe bij dat iedereen eerder zal durven te praten over seksuele intimidatie.

3 Signaleren

Als trainer of coach bij 't Pluumpje heb je een belangrijke signalerende taak. Dat is niet altijd eenvoudig. De meeste slachtoffers vinden het erg moeilijk om over hun nare ervaringen te praten. Veranderingen in het gedrag van de sporter kunnen wijzen op een probleem. Maak dat bespreekbaar! Als je vermoedens worden bevestigd, is het belangrijk om in overleg met het slachtoffer maatregelen te nemen richting de dader, de vereniging en de hulpverlenende instanties. Zie hiervoor ook de folders over de NOC*NSF vertrouwenspersonen en adviseurs.
http://www.badminton.nl/voor_verenigingen/producten_en_diensten/seksuele_intimidatie

4 Melding maken

't Pluumpje maakt zich sterk voor een prettige en veilige sportomgeving. We hebben een beleid ontwikkeld om de risico's van seksuele intimidatie te verkleinen. De vereniging stimuleert slachtoffers stimuleren melding van seksuele intimidatie te maken bij het NOC*NSF meldpunt seksuele intimidatie (0900-2025590) of de Badmintonbond.

Wat te doen bij een signaal van grensoverschrijdend gedrag?

Als je grensoverschrijdend gedrag signaleert, dien je maatregelen te nemen. Wat kun je doen?

- De betreffende persoon op zijn gedrag aanspreken.
- Het bestuur inlichten (in overleg met het slachtoffer).
- Een officiële klacht indienen bij het bestuur van de vereniging (in overleg met het slachtoffer).
- Aangifte doen bij de politie (in overleg met het slachtoffer) indien er een strafbaar feit is gepleegd.
- Het slachtoffer wijzen op het NOC*NSF meldpunt seksuele intimidatie in de sport en op de mogelijkheid van het krijgen van ondersteuning van de vertrouwenspersoon van de Badmintonbond.

http://www.badminton.nl/voor_verenigingen/producten_en_diensten/seksuele_intimidatie

Vertrouwenspersonen

Voor de opvang en begeleiding bij (dreigende) incidenten heeft Badmintonbond vertrouwenspersonen opgeleid. Er zijn zowel vertrouwenspersonen voor slachtoffers als beschuldigen. Vertrouwenspersonen zijn onafhankelijk, kennen de sportwereld en zijn geschoold

om vertrouwenswerk te doen. Vertrouwenspersonen voor slachtoffers zijn er voor iedereen: voor sporters, begeleiders en dus ook voor jou als het jezelf overkomt. Wanneer je zelf wordt beschuldigd van seksuele intimidatie of misbruik kun je ondersteuning en advies krijgen van een vertrouwenspersoon voor beschuldigten. Bij deze vertrouwenspersonen kun je ook terecht met vragen en twijfels over je eigen gedrag of dat van een collega-begeleider. De vertrouwenspersonen kunnen je ondersteunen bij gesprekken en procedures.

Houvast voor sporters en begeleiders

Aandacht voor seksuele intimidatie in de sport is belangrijk en noodzakelijk, maar het mag niet betekenen dat er een heksenjacht ontstaat. De relatie tussen sporters onderling en tussen sporters en hun begeleider heeft bijna altijd een fysieke component. Het respect voor de sporter en voor diens lichaam moet daarbij altijd vooropstaan.

NOC*NSF heeft gedragsregels ter voorkoming van seksuele intimidatie opgesteld. Deze regels laten zien hoe trainers, begeleiders en sporters kunnen zorgen voor een veilig en prettig sportklimaat. Ze geven alle partijen houvast bij twijfel over bepaalde situaties of gedragingen en nodigen uit tot nadenken en discussiëren. Het erop toezien dat deze regels worden nageleefd, is de verantwoordelijkheid van de trainer/coach of begeleider.

Voorlichtingsmateriaal

Preventie is van groot belang. Dit kan door gericht beleid te voeren op de club en door het onderwerp bespreekbaar te maken. NOC*NSF geeft voorlichtingsmateriaal uit voor sporters, trainers, kaderleden, ouders en bestuurders.

Beleid voeren tegen intimidatie zien wij als werken aan kwaliteitsverbetering; het bevorderen van een veilig sportklimaat en een goede begeleiding. Hiervoor hebben we een risico analyse uitgevoerd, zie bijlage.

Voor de trainer achten wij een Verklaring Omtrent goed Gedrag van belang. De VOG van de trainer is in te zien bij het bestuur.